

Latvijas Republikas Patentu valde

Citadeles iela 7/70, Rīga, LV-1010, tālr. 67099600, fakss 67099650, e-pasts lietvediba@lrpv.gov.lv, www.lrpv.gov.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

2015. gada 7. janvārī

Nr. 1-2/ 21

Patentu valdes ētikas kodekss

Izdots saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Ētikas kodeksa mērķis ir noteikt Patentu valdes darbinieku (turpmāk – darbinieki) profesionālās ētikas un uzvedības pamatprincipus, veicināt darbinieku ētisko apziņu, darba un uzvedības kultūru un vairo sabiedrības uzticību Patentu valdei.
2. Situācijās, kuras nav minētas kodeksā, darbinieks rīkojas saskaņā ar vispārpieņemtām uzvedības normām.
3. Ētikas kodeksa saturu ne retāk kā reizi gadā pārskata Administratīvais departaments, lūdzot darbiniekiem un Ētikas komisijai sniegt priekšlikumus Ētikas kodeksa aktualizēšanai.

II. Profesionālās ētikas pamatprincipi

4. Darbinieks, pildot savus amata pienākumus, ievēro šādus profesionālās ētikas pamatprincipus:
 - 4.1. taisnīgums;
 - 4.2. neatkarība un objektivitāte;
 - 4.3. atbildīgums;
 - 4.4. atklātība un lojalitāte;
 - 4.5. informācijas aizsardzība un godprātība.
5. Taisnīgums:
 - 5.1. darbinieks rīkojas taisnīgi, ievērojot personu vienlīdzību likuma priekšā un neizrādot labvēlību vai nepamatotas privilēģijas kādai no tām;
 - 5.2. darbiniekam ir augsta tiesiskā apziņa, viņš rīkojas profesionāli, saskaņā ar normatīvajiem aktiem un vispārējiem tiesību principiem.

6. Neatkarība un objektivitāte:

6.1. darbinieks ir patstāvīgs un neatkarīgs savu pienākumu izpildē, norobežojas no personīgajām interesēm un ārējās ietekmes (citu personu, politisku, reliģisku vai sociālu grupu interesēm, pakļaušanās sabiedrības protestiem vai bailēm no kritikas);

6.2. pieņemot lēmumus, darbinieks ņem vērā tikai objektīvu un pārbaudītu informāciju, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem un pierādījumiem;

6.3. darbinieks kalpo sabiedrības un konkrēta indivīda labklājībai ar cieņu, rūpību, pieklājību un atbildības sajūtu apzinoties, ka sabiedrības intereses stādāmas augstāk par darbinieka personiskajām interesēm;

6.4. darbinieks nepieļauj interešu konflikta rašanos.

7. Atbildīgums:

7.1. amata pienākumus darbinieks veic atbildīgi, izmantojot savas zināšanas, prasmes, iemaņas un darba pieredzi, lai sasniegtu profesionāli visaugstāko rezultātu;

7.2. darbinieks ir uzņēmīgs, mērķtiecīgs un cenšas sasniegt labākos rezultātus, regulāri papildina savas profesionālas zināšanas, izrāda pašiniciatīvu un izsaka savus priekšlikumus darba pilnveidošanai;

7.3. darbinieks ir uzticīgs Patentu valdes darbības mērķiem un pamatvērtībām un apzinās sava darba nozīmīgumu to sasniegšanā.

8. Atklātība un lojalitāte:

8.1. darbinieks nepieļauj prettiesiskas rīcības slēpšanu vai atbalstīšanu;

8.2. darbinieks savos publiskajos izteikumos ir lojāls pret Patentu valdi un tās darbības mērķiem, koleģiālām attiecībām un korporatīvās kultūras prasībām, ar cieņu izturas pret kolēģu paveikto. Paužot viedokli, darbinieks skaidri formulē, vai pauž savu personisko vai Patentu valdes viedokli. Darbinieku savstarpējās konfliktsituācijas nedrīkst ietekmēt publiski pausto viedokli un tās atrisina Patentu valdes iekšienē.

9. Informācijas aizsardzība:

9.1. darbinieks informāciju, kas viņam kļuvusi zināma, pildot amata pienākumus, prettiesiski neizpauž vai neizmanto mērķiem, kas nav saistīti ar amata pienākumu veikšanu vai konkrētu darba uzdevumu pildīšanu;

9.2. darbinieks veic visas nepieciešamās darbības, lai novērstu iespēju nesankcionēti iegūt Patentu valdes rīcībā esošu informāciju;

9.3. darbinieks, paužot informāciju, kas saistīta ar Patentu valdes darbību ir piesardzīgs, apzinoties, ka katra atsevišķa darbinieka rīcība veido kopējo Patentu valdes tēlu sabiedrībā.

III. Darbinieku uzvedības pamatprincipi saskarsmē ar kolēģiem un apmeklētājiem

10. Darbinieks saskarsmē ar kolēģiem un apmeklētājiem izturas ar cieņu, ievērojot ikvienas personas tiesības un likumiskās intereses. Darbinieks ir laipns un pieklājīgs, nelieto aizvainojošus izteicienus, neaizskar personas godu un nepazemo viņu, ir iecietīgs pret citu personu uzskatiem un pārliecību.

11. Darbinieks attiecībās ar kolēģiem:

11.1. nav augstprātīgs un autoritārs, ņem vērā citu viedokli un to profesionāli izvērtē;

11.2. ir atsaucīgs un izpalīdzīgs;

11.3. sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot un saņemot nepieciešamo palīdzību profesionālo pienākumu izpildē;

11.4. ļaunprātīgi neizmanto kolēģu uzticēšanos.

12. Darbinieks rūpējas par darbu Patentu valdē uzsākušajiem jaunajiem darbiniekiem, viņu iesaistīšanu Patentu valdes kolektīvā, daloties ar tiem savās profesionālajās zināšanās, pieredzē un praksē.

13. Darbinieks kopj savas runas un valsts valodas prasmi, nelieto tādus izteikumus un neatbalsta tādu rīcību, ko var uztvert kā aicinājumu uz pretlikumīgu rīcību.

IV. Darbinieku uzvedības noteikumi komunikācijā ar lobētājiem

14. Saskarsmē ar privātpersonām, kas, savu vai citu interešu vadītas, apzināti un sistemātiski komunicē ar darbiniekiem nolūkā ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu noteiktu privātpersonu interešu īstenošanai, tas ir, veic lobēšanu, darbiniekam ir pienākums:

14.1. informēt savu tiešo vadītāju par paredzētajām un notikušajām sarunām un konsultācijām ar lobētāju, ja tādas ir bijušas saistībā ar tādu jautājumu, par ko darbinieks ir atbildīgs sagatavot vai pieņemt lēmumu. Informāciju darbinieks norāda arī sanāksmes protokolā, ja tāds tiek gatavots, normatīvā akta projekta anotācijā, paskaidrojuma rakstā vai iepirkuma dokumentācijā;

14.2. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem un saņemt nepieciešamo informāciju;

14.3. pieņemot vai gatavojot lēmumu, ņemt vērā visas sabiedrības intereses, ne tikai tās, kuras aizstāv lobētājs;

14.4. publiski atklāt (ievietojot tīmekļa vietnē <http://www.vid.gov.lv>) informāciju par savām un savu ģimenes locekļu ekonomiskajām interesēm, ja tās ir vai varētu būt saistītas ar amata pienākumu pildīšanu;

14.5. atstatīt sevi no amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad pieņemtais vai gatavotais lēmums var ietekmēt vai var radīt aizdomas, ka tas ietekmēs:

14.5.1. darbinieka vai tās ģimenes locekļu personiskās vai mantiskās intereses;

14.5.2. organizācijas, ar kuru darbinieks ir saistīts, vai tās sponsoru mantiskās intereses;

14.6. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir Patentu valdei kopumā un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam.

15. Darbiniekam ir aizliegts:

15.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz normatīvai akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

15.2. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksa vai jebkāda cita veida materiālie labumi;

15.3. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi augstākstāvošām amatpersonām, kas ir atbildīgas par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

15.4. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka darbinieks var nodrošināt lobētājam piekļuvi valsts valdības locekļiem vai augstākstāvošām amatpersonām vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

15.5. par atlīdzību vai bez tās pārstāvēt individu, komersantu vai organizāciju kā lobētājam valsts vai pašvaldību institūcijā.

V. Rīcība interešu konflikta situācijā, attieksme pret dāvanām un viesmīlības piedāvājumiem

16. Interešu konflikts ir situācija, kurā darbiniekam, pildot amata pienākumus, jāsaņem vai jāpieņem lēmums vai jāpiedalās lēmuma pieņemšanā, vai jāveic citas ar amatu saistītas darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt darbinieka, tā radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās intereses.

17. Darbinieks atsakās no savu pienākumu veikšanas vai valsts amatpersonas amata savienošanas visos gadījumos, kad ētisku apsvērumu dēļ varētu tikt apšaubīta darbinieka darbības objektivitāte un neitralitāte, lai sabiedrībā nerastos iespaids, ka darbinieks rīkojas interešu konflikta situācijā un ka viņš pieņem lēmumus vai piedalās lēmumu pieņemšanā personisko interešu vai apsvērumu ietekmē (piemēram, iemesli, kas saistīti ar ģimeni, jūtu dzīvi, politisko piederību vai valsts piederību, mantiskajām vai kādām citām interesēm).

18. Ja konstatēts valsts amatpersonas interešu konflikta fakts, darbinieks nekavējoties rīkojas, lai novērstu šī konflikta rašanās cēloņus.

19. Darbiniekam aizliegts pieņemt dāvanas, pakalpojumus, viesmīlības piedāvājumus vai jebkādas citas priekšrocības sev, savai ģimenei, tuviem radniekiem, draugiem, kā arī personām vai organizācijām, ar kurām tai ir vai ir bijušas darījumu attiecības, kas var vai varētu ietekmēt darbinieka rīcības godīgumu vai ko varētu uzskatīt par atlīdzību, kas saistīta ar tā amata pienākumu veikšanu.

20. Ja darbinieka radnieks likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē, dzīvesbiedrs vai svainībā esoša persona pēdējo divu gadu laikā ir saņēmis dāvanu, kuras vērtība pārsniedz 20 minimālās mēnešalgas, no personas, kuras intereses tiek skartas ar darbinieka pieņemto lēmumu, darbinieks informē par to augstākstāvošo amatpersonu un atsakās no amata pienākumu veikšanas.

21. Darbinieks atsakās no tādu labumu pieņemšanas, kuri nav uzskatāmi par dāvanām likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" izpratnē (ziedi, suvenīri, grāmatas, reprezentācijas priekšmeti u.c.), ja to pieņemšana rada vai var radīt iespaidu, ka tādā veidā tiek ietekmēta darba pienākumu veikšana vai var rasties šaubas par darbinieka vai Patentu valdes darbības objektivitāti un neitralitāti.

22. Darbinieks atsakās pieņemt viesmīlības piedāvājumu, aicinājumu piedalīties bezmaksas informatīvā, prezentācijas vai tamlīdzīgā pasākumā darba laikā vai ārpus tā, ja tas ir vai var būt saistīts ar ieinteresētību panākt piedāvātājam labvēlīgu attieksmi lēmumu pieņemšanā.

23. Ja darbiniekam rodas šaubas par to, vai viņš var pieņemt dāvanu, viesmīlības piedāvājumu vai citu labumu, darbinieks konsultējas ar savu tiešo vadītāju, Ētikas komisiju vai atsakās no labuma pieņemšanas.

24. Darbinieks dāvanu, viesmīlības piedāvājumu vai citu labumu piedāvājumus noraida strikti, bet pieklājīgi, lai to piedāvātājam nerastos šaubas par darbinieka nodomu noraidīt piedāvājumu un pieņemt objektīvu un neatkarīgu lēmumu.

VI. Ētikas kodeksa normu pārkāpumu izskatīšana

25. Lai nodrošinātu profesionālās ētikas normu ievērošanas uzraudzību, veicinātu darbinieku darbību saskaņā ar Ētikas kodeksa prasībām un izskatītu iesniegumus par darbinieku rīcību saistībā ar Ētikas kodeksa normu pārkāpumiem, Patentu valdē ir izveidota un darbojas pastāvīga Ētikas komisija, kuras pienākumus, tiesības, atbildību, izveidošanu un darba organizāciju nosaka Ētikas komisijas reglamentā.

26. Ētikas kodeksa normu pārkāpuma gadījumā darbiniekam vai jebkurai citai personai ir tiesības iesniegt par pārkāpēju iesniegumu Ētikas komisijai, kura iesniegumu izskata saskaņā ar Ētikas komisijas reglamentu.

VII. Noslēguma jautājums

27. Atzīt par spēku zaudējušiem 2008. gada 3. novembra Patentu valdes iekšējos noteikumus Nr. 13 „Patentu valdes ētikas kodekss”.

Direktors

S.Laganovskis

Zommere 67220208

07.01.2015.

Edīte Kārklīna

Patentu valdes

Administratīvā departamenta

Personālvadības un nodrošinājuma

nodalījuma vadītāja

07.01.2015.